

## **ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ АСИСТАНСУ В АВТОТРАНСПОРТНОМУ СЕГМЕНТІ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ**

В складних економічних та політичних умовах функціонування українського суспільства проблеми забезпечення надійного страхового захисту набувають особливої актуальності, зумовлюючи, з одного боку, необхідність розробки якісних страхових продуктів, що можуть бути конкурентоспроможними в умовах посилення впливу інфляційних процесів, фінансової кризи й жорстокої конкуренції, з іншого – надання відповідного рівня страхових послуг, висока якість яких стане запорукою успішного розвитку страхового ринку в Україні.

Сучасний страховий ринок України складається з багатьох сегментів, кожен з яких має власну страхову специфіку відповідно якій розвиваються асистанські послуги. З метою окреслення сучасних тенденцій розвитку асистансу на українському страховому ринку виникає необхідність проведення ґрунтовного аналізу розвитку асистанських послуг у автотранспортному сегменті страхового ринку.

Впродовж останніх років світова фінансова криза, нестабільна соціально-економічна та політична ситуація призвели до уповільнення темпів зростання основних показників діяльності вітчизняного ринку автотранспортного страхування. Незважаючи на це, автотранспортне страхування займає на страховому ринку України найбільшу частку серед інших видів страхування, як у структурі страхових премій, так і у структурі страхових виплат. Питома вага автострахування (КАСКО, ОСЦПВВНТЗ, «Зелена картка») у структурі чистих страхових премій у 2010 році становила 38 %; у 2011 р. – 32 %; у 2012 р. – 29,3%; у 2013 р. – 27,8 %; у 2014 р. – 32 %. Водночас упродовж 2010-2014 років

збільшилась частка чистих страхових виплат. Відповідно питома вага чистих страхових виплат змінювалась наступним чином: у 2010 році вона становила – 43 %, у 2011 р. – 50 %, у 2012 р. – 50 %, у 2013 р. – 56,1 %, у 2014 р. – 56,1 % [1, 2, 3]. Чинником відповідної тенденції є те, що автостраховання є важливим соціальним сектором страхування. Величезна кількість транспортних засобів у фізичних і юридичних осіб; престижність володіння і зручності від користування автомобілем; розмаїтість навичок, умінь, характерів і темпераментів власників і водіїв; різноманіття умов експлуатації (дорожніх, погодних) і технічного стану транспортного засобу; присутність зовнішніх факторів ризику (пішоходів, інших учасників дорожнього руху, каменепадів, протиправних дій третіх осіб та ін.) – все це фактори небезпек, які мотивують власників транспортних засобів укладати договори автотранспортного страхування.

Проаналізувавши структуру наданих асистанських послуг на ринку автотранспортного страхування, слід констатувати, що впродовж 2008-2014 років найбільшу частку займає страхування транспортних засобів (КАСКО). При цьому, якщо в 2008 році вона становить 78 %, то в 2014 році знижується до 46,6 %. Натомість зростає частка послуг асистансу з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів від 21,8 % в 2008 році до 51,1 % в 2014 році [1]. Відповідні тенденції пояснюються збільшенням кількості укладених договорів за таким страхуванням, а відтак і зростанням частки асистанських послуг та витрат на їх надання. Водночас, якщо проаналізувати структуру наданих асистанських послуг на ринку добровільного страхування, слід констатувати, що впродовж 2008-2014 років знижується питома вага асистанських послуг за страхуванням наземного транспорту від 33,3 % в 2008 році до 22,3 % в 2014 році, незважаючи на зростання обсягів страхових премій та виплат за ним. Це свідчить про зменшення частки сервісної складової у таких послугах, що є негативною тенденцією розвитку ринку автостраховання, яка зумовлена зниженням попиту на додатковий сервіс у зв'язку з низькою платоспроможністю потенційних страхувальників, зростанням розмірів страхових тарифів та вартості страхового

захисту, відсутністю гарантій в одержанні якісної та своєчасної технічної або транспортної допомоги, неякісною роботою експертів-оцінювачів збитків тощо.

На основі проведеного аналізу асирансу в автотранспортному сегменті страхового ринку України можна зробити висновок про його низький розвиток, що пояснюється негативними тенденціями економічної та політичної кризи, низькою платоспроможністю страхувальників та якістю пропонованих страхових послуг, відсутністю гарантій своєчасного надання невідкладної допомоги, недосконалим державним регулюванням надання асиранських послуг, низьким рівнем інституційного забезпечення. Крім того, страхові компанії зацікавлені у зменшенні ліквідаційних витрат, зокрема і витрат на оплату послуг установ асирансу, які належать до витрат на ведення справи.

Пропонуємо активізувати взаємодію страховиків та асиранських компаній у реалізації страхових продуктів, які містять додаткові (сервісні) послуги, страхові випадки за якими врегульовуються шляхом надання невідкладної допомоги у грошовій та натурально-речовій формі, що сприятиме підвищенню якості надання страхового захисту. Впровадження програм технічного асирансу дозволить завоювати більшу частину ринку страхування автотранспортних засобів, на високому рівні забезпечити організацію надання оперативної організаційно-консультативної та технічної допомоги водіям транспортних засобів в дорозі та в повній мірі реалізувати політику держави в плані соціально-економічного захисту населення.

### ***Список використаної літератури***

1. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>. – Назва з екрану.
2. Страховий рейтинг «Insurance TOP» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://insurancetop.com>. – Назва з екрану.
3. Інтернет журнал зі страхування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forINSURER.com>. – Назва з екрану.